

**Wiceprezes
Najwyższej Izby Kontroli
Józef Górny**

Warszawa, dnia 20 sierpnia 2010 r.

**Pan
gen. brygadier
Wiesław Leśniakiewicz
Komendant Główny
Państwowej Straży Pożarnej**

4101-06-02/2010
P/10/147

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli¹, zwanej dalej ustawą o NIK, Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Lublinie przeprowadziła w Komendzie Głównej Państwowej Straży Pożarnej (dalej: „Komenda Główna PSP”) kontrolę w zakresie zapewnienia bezpieczeństwa epizootycznego kraju po przystąpieniu do strefy Schengen.

W związku z kontrolą, której wyniki przedstawione zostały w protokole kontroli podpisanym w dniu 14 lipca 2010 r., Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 60 ustawy o NIK, przekazuje Panu Komendantowi niniejsze wystąpienie pokontrolne.

Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie ocenia działania Komendanta Głównego Państwowej Straży Pożarnej (PSP) w zakresie przygotowania PSP na wypadek wystąpienia zagrożenia bezpieczeństwa epizootycznego kraju.

Podstawą pozytywnej oceny było:

- zapewnienie odpowiedniego sprzętu i wyposażenia do wykorzystania podczas działań wspierających inspekcję weterynaryjną przy zwalczaniu zagrożeń epizootycznych,
- przygotowanie kadr i środków niezbędnych w przypadku konieczności wspomaganie

¹ Dz. U. z 2007 r. Nr 231, poz. 1701, ze zm.

działań inspekcji weterynaryjnej przy zdarzeniach związanych ze zwalczaniem chorób zwierząt,

- wdrożenie procedur regulujących działania jednostek PSP i Krajowego Systemu Ratowniczo-Gaśniczego w zakresie wspomagania służb weterynaryjnych,
- utworzenie zespołu do spraw monitorowania zagrożenia na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej wysoce zjadliwą grypą ptaków.

1. Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie ocenia przygotowanie Komendy Głównej Państwowej Straży Pożarnej do realizacji zadań wspomagających związanych z zapewnieniem bezpieczeństwa epizootycznego kraju.

Państwowa Straż Pożarna wraz z jednostkami Ochotniczej Straży Pożarnej (OSP) włączonymi do Krajowego Systemu Ratowniczo-Gaśniczego (KSRG), w ocenie Najwyższej Izby Kontroli, posiada przygotowane kadry i środki do skutecznego wsparcia działań służb weterynaryjnych, podczas zdarzeń związanych ze zwalczaniem i likwidacją zagrożeń epizootycznych. W 2010 r. (wg stanu na 30 czerwca) w stosunku do stanu na koniec 2007 r., w jednostkach KSRG nastąpił przyrost ilości sprzętu ratowniczego, w tym specjalistycznego sprzętu wykrywczowo-pomiarowego oraz wyposażenia stanowiącego pełne zabezpieczenie osobiste ratowników, do wykorzystania również podczas zagrożeń epizootycznych. Liczba ubrań gazoszczelnych wzrosła z 1033 do 1960 szt. (89,7 %), kabin i namiotów dekontaminacyjnych z 92 do 168 szt. (82,6 %), kontenerów dekontaminacyjnych z sześciu do ośmiu sztuk (33,3 %), kontenerów z modułem sanitarnym z sześciu do dwunastu sztuk (100%), samochodów ratownictwa chemicznego z 116 do 123 pojazdów (6,0 %), oraz sprzętu wykrywczowo-pomiarowego z 1726 do 2674 szt. (54,9 %). Ponadto, większość województw (14 spośród 16, poza kujawsko-pomorskim i zachodniopomorskim) posiada specjalistyczne grupy ratownictwa chemicznego (łącznie 43), przygotowane do natychmiastowego użycia na wypadek zagrożenia epizootycznego. Wymienione dwa województwa dysponowały sekcjami lub plutonami chemicznymi przygotowanymi do działań również i w tym zakresie.

2. We wszystkich województwach została dokonana analiza potencjalnych działań jednostek PSP i włączonych do KSRG jednostek OSP na wypadek wystąpienia na terenie tych województw jednocześnie trzech ognisk chorobowych wskazanych przez wojewódzkich lekarzy weterynarii. Szczegółowo określono (wraz ze wskazaniem lokalizacji) niezbędne kadry i środki, w tym specjalistyczne grupy ratownictwa chemiczno-ekologicznego, przewidziane do użycia na terenie danego województwa w przypadku konieczności wsparcia

działań inspekcji weterynaryjnej podczas zdarzeń związanych ze zwalczaniem i likwidacją ognisk chorobowych grypy ptaków. Ponadto założono, że w przypadku niewystarczających kadr lub środków będących w dyspozycji odpowiednio powiatu lub województwa, uruchomione zostaną zasoby z poziomu krajowego (Centralnego Odwołu Operacyjnego), w ilości zależnej od skali i rozmiarów zagrożenia.

3. W marcu 2006 r. opracowano i wdrożono wspólnie z inspekcją weterynaryjną „*Ramową procedurę działań jednostek PSP i KSRG wspomagających służby weterynaryjne podczas zdarzeń z podejrzeniem występowania i likwidacją ognisk wysoce zjadliwej grypy ptaków*” (Ramowa Procedura). Przyjęto jednolite metody postępowania jednostek ochrony przeciwpożarowej, obowiązujące w całym kraju we współdziałaniu z inspekcją weterynaryjną na ewentualność stanu zagrożenia i wystąpienia choroby ognisk wysoce zjadliwej grypy ptaków. Wskazano dla jednostek KSRG, w tym PSP zakres zadań i czynności do wykonania podczas zdarzeń z wystąpieniem i likwidacją ogniska chorobowego, tj.: pomiar poziomu stężenia CO₂ w pomieszczeniach po zakończonym zabiegu uśmiercania ptaków, dezynfekcja, dekontaminacja sprzętu i ludzi oraz budowa, obsługa i utrzymanie sprawności technicznej mat dezynfekcyjnych, a także pomoc przy transporcie roztworów dezynfekcyjnych. Aneksiem z dnia 10.12.2007 r. (zawartym do Ramowej Procedury) rozszerzono katalog zadań jednostek ochrony przeciwpożarowej o udzielanie pomocy wyspecjalizowanym ekipom przy usuwaniu uśmierconych ptaków, w sytuacji wyczerpania możliwości organizacyjnych, finansowych i logistycznych województwa w tym zakresie. Wszystkie komendy wojewódzkie PSP zostały powiadomione o zakresie współpracy i wzajemnych obowiązkach, w celu wdrożenia tych ustaleń na własnym terenie działania. Przeprowadzono także konsultacje z Głównym Inspektorem Sanitarnym Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji (Inspektor Sanitarny MSWiA) w zakresie warunków bezpieczeństwa działań strażaków KSRG podczas czynności nałożonych w Ramowej Procedurze. Inspektor Sanitarny MSWiA pisemnie określił wymogi proceduralne, które niezwłocznie przekazano do komend wojewódzkich i szkół pożarniczych.

W ocenie Najwyższej Izby Kontroli, wdrożenie Ramowej Procedury – z przypisanym zakresem zadań dla PSP, pozwoliło między innymi na sprawne przeprowadzenie przez jednostki ochrony przeciwpożarowej akcji zwalczania ptasiej grypy na terenie województw: mazowieckiego i warmińsko-mazurskiego w grudniu 2007 r.

4. Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie ocenia również, utworzenie od dnia 6 marca 2006 r. w Komendzie Głównej PSP *Zespołu do spraw monitorowania zagrożenia na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej wysoce zjadliwą grypą ptaków, dawny pomór drobiu oraz pandemią grypy* (Zespół), jako organu pomocniczego o charakterze doraźnym (działającego w sytuacji wystąpienia zagrożenia na terenie kraju). Koordynację działań na szczeblu centralnym przypisano Krajowemu Centrum Koordynacji Ratownictwa i Ochrony Ludności KG PSP, które w razie potrzeby uruchamia kadry i środki Centralnego Odwołu Operacyjnego.

Zespół w 2007 roku podczas akcji zwalczania ptasiej grypy na terenie województw: mazowieckiego i warmińsko-mazurskiego nie tylko monitorował, analizował aktualną sytuację zagrożenia związaną z wystąpieniem przypadków tej choroby, ale także skorzystał ze swoich uprawnień i podejmował decyzje w sprawie wsparcia akcji zwalczania zagrożenia kadrami oraz środkami Centralnego Odwołu Operacyjnego z innych, niezagrażonych tą chorobą województw.

Wobec niestwierdzenia nieprawidłowości w kontrolowanym zakresie Najwyższa Izba Kontroli nie formułuje wniosków pokontrolnych.

Zgodnie z treścią art. 61 ust. 1 ustawy o NIK, w terminie 7 dni od dnia otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, przysługuje Panu Komendantowi prawo zgłoszenia na piśmie do Kolegium Najwyższej Izby Kontroli umotywowanych zastrzeżeń w sprawie ocen zawartych w tym wystąpieniu.